

В Е Л И К О Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е
Комисия за изработване на проект за
Конституция на Република България

П Р О Т О К О Л

На 22 юни 1991 г. се проведе заседание на Комисията за изработване на проект за Конституция на Република България.

ДНЕВЕН РЕД:

По проекта за конституция.

Към протокола се прилага списък на присъствувалите.

Заседанието бе открито в 9,20 ч. и ръководено от господин Любен Корнезов - заместник-председател на комисията.

- 0 -

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колеги, да започваме, макар и в намален състав. Една от най-тежките и спорни глави е съдебната власт. Може би от съвсем тактически прагматически съображения днес следва да започнем със, разбира се, както е и по-редността в тази глава на текстовете. Но ми се струва, че трябва да заобиколим спорните въпроси. Разбира се, трябва да има дискусия. Но за мястото на прокуратурата е основният според въпрос, за мястото на следствието. Имам предвид, че най-вероятно в залата няма да присъствуват много наши колеги поради ред съображения и такъв сериозен въпрос би следвало по-задълбочено и повече колеги да вземат отношение по него. Но тъй или иначе, трябва да започнем с чл. 127.

По чл. 127 е направено едно предложение от Димитър Арнаудов. Той предлага ал. 1, която гласи в момента "Съдебната власт защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата." Той предлага: "Съдебната власт служи за прилагане на законите при конкретните спорове за право между граждани и юридически лица и държавата."

СД/КП

1.

Поне на мен ми се струва, че предлаганата от нас редакция е по-точна, по-стегната и бихме могли да я оставим. Всъщност няма някаква нова идея в това, което Арнаудов предлага.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Белетристика, както казва Гиньо Ганев.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Може би "защитава" не е точният термин, който сме употребили.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Нека да чуем и да обсъдим. Все пак са направени предложения.

Между прочем аз говорих с господин Арнаудов. Той е ползувал становища, тъй като не е юрист, на юристи от Кърджали.

"Съдебната власт служи за прилагане на законите." Поне тази формулировка, която дава, не е най-точната.

Алинея 1 изхожда от защитната функция на съдебната власт спрямо интересите на гражданите. И мисля, че от тази гледна точка можем да я оставим.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Смущава ме това, че този член не изчерпва правомощията на съдебната власт. Той се свежда само до една част - правомощията. И затова на Арнаудов му е направило впечатление. Но трудно може да се предложи такова кратко, от няколко думи определение, което да допълни.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ако си спомняте, колеги, много варианти имаше около съдебната власт. Трудно е да се даде едно обобщаващо понятие. Ние не правихме това и с другите органи. Една от най-съществените функции на съдебната власт е защитата на правата. И от тази гледна точка е формулирана ал. 1, без това да означава, че изчерпва изцяло всички нюанси на защита на правата.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Точно затова поставям въпроса: ако минем без ал. 1, ще има ли непълнота в Конституцията?

: Трябва да има дефиниция.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ние не даваме никъде дефиниции на понятията и избягваме това.

: Нека да вървим по предложенията. Сега не е първо четене. Ако сега започнем наново...

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Можем да ви предложим, тя е точна. Друг е въпросът, че не е изчерпателна.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Аз бих казал, че е и изчерпателна. Така общо е направена формулировката, че всичко обхваща. Ако

речем да конкретизираме, ще видим, че нищо не остава от това.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Ами нали има, че защитата се осъществява от адвокатурата. Веднага ще кажат, че съдебната власт се защитава, ако погледнеш дори езиково. Не е изчерпателно, разбира се. Защитава! А кой правораздава?

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Съдебната власт защитава нарушените права и застрашените права. По-обща формулировка от това има ли и някое право остава ли извън това?

СПАС МУЛЕТАРОВ: А наказателната санкция?

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Чрез наказателната репресия пак се защитават личността, имуществото и интересите на гражданите.

СПАС МУЛЕТАРОВ: А ако тази алинея отпадне - това, което и Обретенов подхвърля?

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Трябва да правим цяла нова редакция. Не върви с втора алинея да започваме.

: Аз съм човек филолог, не съм юрист, но ми се струва, че за разлика от другите държавни органи съдебната власт защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата като прилага законите.

Другите спазват закона, докато тук става дума за нещо друго.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Правоприлагането, колега, е по-широко. И органите на изпълнителната власт също прилагат закона.

ПЪРВАНОВ: Аз поддържам колегата Обретенов да отпадне ал. 1. Нищо няма да се преработва по-нататък, а напротив - извеждаме първия основен принцип, че съдебната власт е независима, в съответствие с чл. 8. И по-надолу казваме вече как се осъществява и прочие, и прочие.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Защо да отпадне - аз не мога да разбера? Трябва да се знае какво прави съдебната власт.

ЮЛИЙ БАХНЕВ: Имам предложение да не губим време за това. Аз съм съгласен, че ал. 1 покрива предмета. Но от друга страна, тя може да отсъствува с изключение на едно нещо. Във втората алинея се казва: "При осъществяване на своите функции..." функциите никъде не са дадени. Следователно функциите са защита на правата и законните интереси.

Но да не губим време за това, защото наистина може и без първа, и с първа алинея. Но първа алинея с тази форму-

лировка покрива всички аспекти, които искаме да изразим.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ако има някаква нова идея, нещо, което е неточно - да. Но да прехвърляме трета алинея и тя да отиде в рамките на първа е трудно.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Колеги, чл. 128 започва с това - с правораздаването. А това е една от основните функции на съдебната власт, главната цел - да правораздава.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Колеги, нали разисквахме тези въпроси. Не трябва да бъркаме функциите на съдебната власт с правораздаването. Правораздават съдебните състави. А в съдебната власт са включени и съдилищата, прокуратурата, следствието и т.н. А прокурорите не правораздават, следователите не правораздават.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колеги, да не се връщаме на безкрайния спор - прокуратурата и следствието съдебна власт ли са и т.н.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Съдебна власт са. И призовкарят е съдебна власт, макар че той не правораздава.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Има няколко момента, които са основни, принципни, структурни. Това, за което приказваме сега, е философия. Ние няма да можем да го избистрим. Предлагам да го оставим, защото има няколко въпроса, на които сега ние тук трябва да отговорим. Първият е за бюджета на съдебната система. Аз предлагам писмен текст. Ето го тук.

Предлагам да оставим ал. 1, защото и разполагаме с половин час, не повече.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Добре, но като слезем долу, в Пленарната зала, ще започнем с ал. 1. И Конституционната комисия трябва да каже поддържа ли този текст на чл. 127 или не.

Аз предлагам да поддържаме редакцията на чл. 127 така, както сме я дали. Нищо не губим от това.

Имаме ли общо становище по този въпрос?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин Хубенов, към кой текст предлагате?

РЕПЛИКА: Нов текст трябва да се направи.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Може би ал. 4 към чл. 127.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Нека да се види. Просто идеята е важна.

ПРЕДС: ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Добре, аз ще го прочета:

"Бюджетът на съдебната магистратура е самостоятелен. Управлява се от министъра на правосъдието и се приема от Народното събрание ежегодно по предложение на Висшия съдебен съвет, независимо от правомощията на Министерския съвет по внасянето на бюджета на републиката."

Колеги, лично поне аз, а мисля, че почти всички могат да изразят това становище, че съдебната власт трябва да има самостоятелен бюджет. Това е така. Но проблемът е и от финансовоправна гледна точка. Може ли в една държава да има два бюджета - единият на правителството и отделен бюджет, който ще се гласува от Народното събрание само за съдебната власт?

Този въпрос е добре да го консултираме с Бюджетната комисия. Може би само с едно изречение - "Съдебната власт има самостоятелен бюджет." Защото проблемът се заключава в това - кой ще го упражнява. Вие казвате: министърът на правосъдието. Но прокуратурата в такъв случай, евентуално следствието? Ние може би трябва да решим въпроса за структурата и тогава да решим кой ще упражнява този бюджет.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Не е тайна за никого - фонд "Съдебни сгради" някога е съществувал, сега се възобновява, само че ще бъде фонд "Съдебни сгради и оборудване".

Идеята е действително съдебната власт да излезе съвсем самостоятелно не със свой бюджет, а със самофинансиране по пътя на държавни такси и този фонд "Съдебни сгради".

Предложеният текст от Съюза на съдиите ми се струва много точен - "Съдебната власт има самостоятелен бюджет. Постоянните му финансови източници се определят със закон."

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: По-точен и по-развързан, ако мога така да кажа. Кой го упражнява - дали министърът на правосъдието и т.н., не се взима отношение.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Кой си го упражнява - това е въпрос на Закона за устройство на съдилищата, а не въпрос на Конституцията.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ако обичате още един път да го прочетете.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: "Съдебната власт има самостоятелен бюджет. Постоянните му финансови източници се определят със закон."

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Защо само "постоянните"?

Господин Павлов, ще загубим ли нещо, ако вземем само първото изречение?

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: "Съдебната власт има самостоятелен бюджет, който се определя със закон."

СПАС МУЛЕТАРОВ: Аз предлагам да продължим първото изречение на ал. 2: "Съдебната власт е независима и със самостоятелен бюджет." Нищо повече.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Съдебната власт е независима и със самостоятелен бюджет." Добре.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Колеги, с тази редакция ние приемаме фактически, че бюджетът на съдебната власт няма да е отделен бюджет. Той няма да се приеме с отделен акт от Народното събрание, а ще бъде перо от републиканския бюджет и раздел от Закона за държавния бюджет.

Ако приемем тази идея, можем да отидем на съкратената редакция, която на мен също ми допада. Но ако не я приемаме, би трябвало да включим още нещо, за да стане ясно, че този бюджет се приема с отделен акт.

РЕПЛИКА: Аз затова добавих: "... , който се определя от Народното събрание."

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Но след като е бюджет, той трябва да се определя от Народното събрание.

ПЪРВАНОВ: Моята идея е друга - да се знае, че този бюджет е независим от бюджета на изпълнителната власт.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Колеги, аз съм абсолютно за това съдебната власт да бъде самостоятелно осигурена и финансово, и кадрово, и организационно. Само да бъде формирана в Народното събрание. Но като се допитах специално за бюджета до колеги финансисти, те казаха така: няма пречка в единния държавен бюджет да се формира фонд "Съдебна система" и вече този фонд "Съдебна система" да бъде предоставен на разпореждане на цялостната съдебна система. И вече всяка от колоните на съдебната система - съд, прокуратура, следствие, да си ползува това, за да си осигурява средствата за своите кадри. Това е в рамките на единния държавен бюджет, но не е свързано с министъра на финансите. Може да се изключи в Закона за държавния бюджет. В самия закон за бюджет, за единния бюджет на държавата изрично

да се каже, че това е самостоятелен фонд, който не се командва от министъра на финансите, т.е. от правителството или от изпълнителната власт.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Аз мисля, че тази редакция, която предложи господин Мулетаров, ни задоволява - "независима, със самостоятелен бюджет".

СПАС МУЛЕНАРОВ: Всичко останало е предмет на Закона за бюджета или на нещо друго.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: На закона. А как ще бъде - дали в отделно перо, който ще го упражнява и т.н., това са въпроси на финансистите.

РЕПЛИКА: Що се касае до самата структура на бюджета, ние ще правим Закон за бюджета и там ще бъде казано.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Аз смятам, че можем да приемем тази редакция. Но редно е обаче в залата да се обясни каква е идеята на комисията, за да може оттам нататък, при тълкуване например на този текст или при изготвянето на следващите закони да се знае какво точно имаме предвид, когато вписваме този кратък конституционен текст.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Да, може би мотивите трябва да са по-точни с оглед приложното поле на следващите - на устройствените и на Закона за единния бюджет.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Добре, да оставим тази редакция.

РЕПЛИКА: И сега в Закона за бюджета има самостоятелно перо за едногодишния бюджет за Върховния съд.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Така е, обаче съдебните кадри, другите се командуват от Министерството на правосъдието.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Отделен самостоятелен бюджет обхваща всичко онова, което казаха и колегата Младенова, и представителя на прокуратурата.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Колеги, аз съм съгласен с постановката за бюджета на съдебната власт. Обаче имайте предвид, че в чл. 117 ние приехме, че Министерският съвет ръководи изпълнението на държавния бюджет. Трябва да съгласуваме нашето становище с това, което вече сме приели.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колеги, приемаме ли тази редакция - "Съдебната власт е независима, със самостоятелен бюджет."?

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Настоявам да бъде: "... с отделен самостоятелен бюджет."

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Не, "отделен" и "самостоятелен" не върви.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Това не е тавтология в случая.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Уважаеми колеги, отстоявам понятието "самостоятелен", защото то е по-широкото приложно поле и е в състояние да изключи намесата на министъра на финансите и разпоредбата на правителството по отношение на него. Това ни дава после възможност там да пледираме.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Още веднъж повтарям, мисля, че то изразява идеята, която искаме да вложим в него: "Съдебната власт е независима, със самостоятелен бюджет."

Други предложения по чл. 127 няма.

Член 128. Предложения по него поне до този момент не са постъпили.

По чл. 129. Арнаудов обръща внимание, че в чл. 129 "погрешно се приема, че съдилищата упражняват контрол за законност върху административните актове. Съдилищата осъществяват контрол за законосъобразността на актовете и действията на административните органи." Това е текстът. Той обръща внимание, че това било неправилно.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Неправилно и аз ще дам аргументи по Всеобщата декларация за независимо правосъдие от Милано. Правилен е текстът и ако трябва още доказателства, имаме ги.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Следователно чл. 129 се приема.

Член 130, ал. 4 - "Актовете на правораздаването се мотивират." Господин Първанов предлага това да отпадне.

ПЪРВАНОВ: И по чл. 130, ал. 1 имам предложение.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Извинявайте, аз само това виждам. Но както и да е, ако имате и други предложения, нека да ги чуем.

ПЪРВАНОВ: За отпадането на четвъртата алинея. Този въпрос да се уреди в Закона за устройство на съдилищата.

Може би малко на шега ще ви прозвучи, но съм чул, че е под достойнството на английските съдии да пишат мотиви по дребни дела. А Законът за устройството на съдилищата ще каже по кои дела да се пише или да не се пише.

И на второ място предлагам една нова алинея, която да бъде първа, а другите съответно да променят реда си. Много ми хареса тази разпоредба, от гръцката конституция е - "Съдилицата са длъжни да не прилагат закон, който противоречи на конституцията." (Реакция на несъгласие от членовете на комисията)

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Действително господин Първанов е направил предложение.

ПЪРВАНОВ: То е с оглед не непосредственото действие на Конституцията, а с оглед разделението на властите и прочие. Това съм имал предвид като съм го казал, но няма толкова много да държа на него. Но за ал. 4 държа.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Моля най-напред да решим да отпадне ли ал. 4 или не и след това да решим дали да приемем редакцията, която ни предлага за ал. 1 господин Първанов.

НИКАЛАЙ ПАВЛОВ: Аз настоявам за оставането на ал. 4 най-малкото за това, защото съм жив свидетел за сериозния натиск, упражняван преди години над Министерството на правосъдието по повод на това, че в Съветския съюз не мотивират повечето от актовете докато няма жалби. Ако това не влезе в конституционния текст, някой някога ще реши, че му е по-лесно да не пише мотиви към актовете.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Аз предлагам да отпадне тази алинея и ще кажа защо.

Това, което каза Павлов, е вярно, обаче ние в момента сме изпаднали пред такъв наплив от дребни дела, особено обжалванията от втора инстанция на ахията, най-общо казано, които нямат по-нататъшен ред. Може би и трябва да отпадне, и рано или късно ще дойде време, когато самото министерство с оглед да облекчи съдиите за някои видове актове ще иска да отпадне мотивирането. Не става въпрос за наказателни дела, не става въпрос за нормалните граждански дела.

Освен това този текст и да го няма в Конституцията, естествено, че в Устройствения закон ще го има. И поначало това не е текст за Конституция.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Аз предлагам компромисен вариант.

Господин Първанов е прав в идеята си, че твърде много писмена работа осъществяват съдиите и тя им пречи да мислят повече време. Същевременно е нужно определени актове да се моти-

вират, за да не се стигне до съдийски произвол.

И затова аз предлагам така: актовете на правораздаването се мотивират писмено в определените от закона случаи. Това означава, че законът може да даде възможност определени категории решения да не се мотивират, а други да се мотивират.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: В такъв случай по-добре е да отпадне и толков.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Моето мнение е, че текстът не трябва да отпадне. И съображенията ми за това са следните.

Колеги, аз не се ръководя от това колко и как са натоварени съдиите в страната към момента или в следващия момент. Тук става въпрос за принципа, за гарниране правата на този, който участва в съдебното производство, независимо от това дали то е административно, гражданско или наказателно. И тук ние сме длъжни да гарантираме този принцип. А вече в устройствените закони ще се каже как - писмено или устно. Това е истината.

Аз съм за това текстът да остане в Конституцията.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Поне за мен текстът не е и най-точен и следва да отпадне, защото се казва "актове на правораздаването". Има се предвид на съдилищата. А в съда това се произнася с определения, с разпореждания, не само с решения и присъди. А и сега разпореждания и определения много често не се мотивират и не се изисква да се мотивират.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Определението е без акта на правораздавателни органи, но определението не е на правораздаването.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Напротив, актове на правораздаването на: произнася се по процесуалното право. И в такъв случай трябва да кжем "присъди и решения", ако трябва да бъдем точни.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Не е така. Актът е общото понятие. Моля ви се, колеги, по определения и решения, вие знаете отлично всички, които сте били съдии, че това се казва в съответната процедура, в Гражданския процесуален кодекс или в Наказателно-процесуалния кодекс, кои подлежат на обжалване и кои не подлежат на обжалване. Защо трябва да навлизаме в такива подробности? Актовете на правосъдната система се мотивират. Оттук нататък - всичко в Устройствения закон. Това е за мен.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Кои са актовете, госпожа Младенова?

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Хайде да не се изпитваме! Присъда, решение, определение...

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: И разпореждане.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Ами да, и разпореждане.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Тогава и разпореждането ли ще мотивираме?

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Ще го мотивираш, разбира се! Разпореждаш да предадеш някого на съд! Как така?!

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Ами и една резолюция да се постави, и тя се мотивира. Защо така поставяте въпроса, не мога да разбера? Нали този, за когото се отнася тази резолюция, трябва да знае защо именно такава резолюция е сложена - отказна или уважителна?

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Проблемът е в това - дали е конституционна материя и е за уреждане в Конституцията или следва да отпадне и да се уреди в съответните устройствени закони.

Предлагам да гласуваме и да приключим по този въпрос.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Ако смятате да остане, да остава, обаче аз не съм видял в нито една конституция подобни противоречия.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Всеки може да поддържа едно или друго становище, но тъй като има предложение, а явно становищата се разделят, тези, които са за отпадане на четвърта алинея, разбира се другите могат да поддържат в Пленарната зала, която окончателно ще реши, но Конституционната комисия като цяло да излезе със становище относно предложението на господин Първанов.

И така, който е за отпадане на ал. 4 - "Актовете на правораздаването се мотивират.", моля да гласуват.

РОСЕН ХУБЕНОВ: Аз съм също за отпадане, ако не се приеме компромисната редакция.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Против - , за .

Добре, ще докладваме, че комисията е за оставането на тази алинея, а господин Първанов ще каже своето предложение и ще се гласува.

Да докладваме ли, че имате предложение за нова алинея или да не докладваме?

ПЪРВАНОВ: Не, задраскайте го.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Извинявайте, само защото се твърдеше,

че няма, ето какво пише в италианската конституция - "Норми на съдопроизводството", чл. 111 - "Всички действия (а те са по-крайни от нас) на съдебните власти трябва да бъдат мотивирани."

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колеги, да вървим напред.

Член 131. Поне до този момент не виждам предложения по този член. Има ли някакви други виждания? - Няма.

Член 132. Господин Арнаудов предлага този член да отпадне - "В определени от закона случаи в правораздаването участвуват и съдебни заседатели."

Поне моето виждане е, че трябва да остане, тъй като правораздаването се осъществява от съдебните заседатели.

Единодушни ли сме в това? - Да.

Член 133 - "Върховният касационен съд осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища." Не виждам тук някакво ново предложение.

Член 134 - също няма. Мисля, че Върховният административен съд гъвкаво е даден.

Член 135 - мястото на прокуратурата и следствието. Има много предложения, включително и от група депутати начело с колежката Сбиркова.

РЕПЛИКА: Какво е предложението? Прочетете го!

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Член 135 да отпадне: "Прокуратурата следи за спазване на законността, като:

1. привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпления, и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер;

2. упражнява надзор при изпълнение на наказателните и другите принудителни мерки;

3. предприема действия за отмяна на незаконосъобразни актове;

4. в предвидените от закона случаи участвува в граждански и административни дела."

Госпожа Сбиркова може да развие идеята.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Искам да взема думата по чл. 135.

Аз не съм да отпадне този текст, а да получи такава редакция: "Върховният касационен съд, Върховният административен съд, прокуратурата и следствието са самостоятелни ведом-

ства в системата на съдебната власт. Устройството и функциите им се уреждат със закон."

Нека да поясня. И сега, в сега съществуващата съдебна система Върховният съд е самостоятелно ведомство в съдебната система. Той не е включен в системата на съдилищата под ръководството на Министерство на правосъдието. И това не е случайно. Отношенията между съдилищата не трябва да бъдат на административна йерархическа основа, а трябва отношенията им да бъдат на базата на инстанционните връзки, в смисъл отношения на базата на жалбите, на обжалване на определени действия.

И като предлагам тези звена да бъдат самостоятелни ведомства, имам такава мисъл - че отношенията между тях ще бъдат не административни, а инстанционни обжалвания. Или с други думи, определени действия на следователите ще се обжалват пред прокуратурата или пред съдилищата; определени действия на прокуратурата, която си е самостоятелно, централизирано ведомство, ще подлежат на обжалване пред съдилищата. И отношенията между съдилищата - районни и т.н., ще бъдат на тази база.

Струва ми се, че тази редакция обхваща становището на прокуратурата, на следствието за самостоятелност.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Нека да я прочете още веднъж, за да я запомним. Всички юристи сме със зрителна памет.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: "Чл. 135. Върховният касационен съд, Върховният административен съд, прокуратурата и следствието са самостоятелни ведомства в системата на съдебната власт." Общата шапка на съдебната власт е Висшият съдебен съвет.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колеги, остават ни минути до пленарното заседание. Колегата е дошъл специално и иска да каже няколко думи. Нека да го уважим.

ДИМИТРОВ: Уважаеми колеги и колежки народни представители! Вие ще решавате въпроса за съдебната власт. По тази съдебна власт аз имам много бележки и искам да ги споделя с вас.

Първата ми бележка по съдебната власт е следната. Някъде в заключителните разпоредби, параграф трети или четвърти, се казва, че разделът за съдебната власт по тази проектоконституция ще влезе в действие след като бъдат приети някои устройствени и процесуални закони.

Първо, аз смятам, че ние не можем да поставим приемането на Конституцията в зависимост от каквито и да било устройствени и процесуални закони. Кои са тези закони? Докъде е стигнало тяхното разработване?

Аз имах възможност да се запозная с някои от тях и смятам, че те няма да бъдат приети. Значи ние предварително обричаме тази Конституция на провал.

Вторият въпрос - по следствието.

Да се представя: юрист съм от 1947 г. Започнал съм като следовател. Прекарал съм 25 години като следовател. Уволнен съм като враг една година преди пенсия. Трагедията на следствието е моя лична трагедия. Затова, моля, изслушайте ме.

Аз смятам, че разделът за съдебната власт ще бъде най-трудният раздел, който вие ще внесете във Великото Народно събрание. Смятам, че разделът за съдебната власт в този си вид няма да може да се приеме. Имам много възражения. Ще ви бъде върната пак за разглеждане тук, в Конституционната комисия.

Аз много моля, дайте ми възможност на едно от следващите заседания тук, в Конституционната комисия, да се обоснова аргументирано. Ще застъпя становището, че следствието не бива да излиза от системата на МВР.

Тук ще кажа само това: вече обстановката е съвсем друга. Има министри юристи. Това е чудо! Досега министри на вътрешните работи са били хора без образование, но те не пъдеха следствието, те разчитаха на него.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колега, много се извинявам, че Ви прекъсвам, но виждате, че времето ни изтече. Десет часът е и трябва да слизаме.

Предлагам Ви в писмена форма, съвсем накратко, ако имате даже редакционни текстове, дайте ни ги и ще ни улесните. Сега просто виждате, че времето ни притиска. Но ние явно днес този въпрос - около мястото на следствието и прокуратурата, надали ще го решим. Така че ще имате време. Заповядайте следващата седмица.

КАЛИН ДИМИТРОВ: Колега, имаше идея преди да се разглежда тази глава от проекта за Конституция, да се направи едно събиране при заместник-председателя или при председателя на Великото Народно събрание на представители на Министерството

на вътрешните работи, на Върховния съд, на прокуратурата. Това осъществено ли е или не е осъществено?

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колега, веднага ще Ви отговоря. Вчера бяха поканени, но не дойдоха. Дойде само заместник-министърът на правосъдието. От снощи търсим главния прокурор и председателя на Върховния съд, и заместник-министъра.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Но те са идвали неколkokратно.

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Многократно са идвали, но не можахме да ги намерим. Сутринта също ги търсихме. Извън София са и затова те днес не присъствуват. Те имат писмени становища, многократно са присъствували тук, така че знаем техните идеи.

И така, стигайги до чл. 135, явно ще се развие една дискусия. Мисля, че тя ще бъде полезна. Дали ще стигнем до гласуване на чл. 135 или не, ще решим долу, в Пленарната зала. Явно становищата са диаметрално противоположни.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Аз се страхувам, че ние не сме подготвени както трябва за залата. Главата "Съдебна система" не е готова за залата.

Аз предлагам да се ориентираме в обстановката и ако трябва, да дебатираме по принцип, защото колегите са много прави, като дават една идея. Тук се чуват другите идеи. Ние тук направим ли грешка - в съдебната система, извинете за силния израз, но всичко, което гласувахме дотук, няма да има смисъл, защото няма да създадем гаранта за всичките тия норми, които приехме.

(Закрито в 10 ч. и 5 м.)

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Л. Корнезов)